

Udskriftsdato: 15. juni 2026 (Gældende)

Aktindsigt i korrespondance vedrørende kongens nytårstale. Sag nr. 25/01328

Ministerium: Folketingets Ombudsmand

Aktindsigt i korrespondance vedrørende kongens nytårstale. Sag nr. 25/01328

Svar til journalist

7. maj 2025

Sag nr. 25/01328

Din klage over Statsministeriets afgørelse om aktindsigt

Jeg har nu færdigbehandlet sagen, hvori du den 6. januar 2025 har anmodet Statsministeriet om aktindsigt i ”kommunikation med kongehuset i forbindelse med kong Frederiks nytårstale”.

Statsministeriet meddelte dig ved en afgørelse af 3. marts 2025 delvist afslag på aktindsigt i dokumenterne på de tre akter, som ministeriet anså for omfattet af din anmodning. Ministeriet undtog samtlige dokumenter efter offentlighedslovens § 23, stk. 1, om interne dokumenter. Ministeriet henviste til, at brevveksling, der knytter sig til sager, hvor regenten deltager i statsstyret – herunder i forbindelse med afholdelsen af den årlige nytårstale – er intern i offentlighedslovens forstand, idet regenten og den pågældende forvaltningsmyndighed må betragtes som én og samme myndighed.

Statsministeriet vurderede desuden, at dokumenterne indeholdt oplysninger om sagens faktiske grundlag, der som udgangspunkt skulle udleveres i medfør af offentlighedslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., om ekstraheringspligt. For så vidt angår de fleste af disse oplysninger undlod ministeriet at foretage ekstrahering med henvisning til offentlighedslovens § 28, stk. 2, nr. 3, idet der i det væsentlige var sammenfald mellem de ekstraheringspligtige oplysninger og oplysninger, der indgik i en offentligt tilgængelig udgave af nytårstalen, hvortil ministeriet havde indsat et link. Ministeriet vurderede samtidig, at et dokument på den ene af akterne – dokument 2 på akt ID 645005 – indeholdt ekstraheringspligtige oplysninger i to sætninger, som ikke indgik i den offentligt tilgængelige udgave af talen. Ministeriet udleverede de ekstraheringspligtige oplysninger i den ene sætning, men undtog den anden sætning fra aktindsigt i medfør af offentlighedslovens § 32, stk. 2. Ministeriet lagde vægt på, at aktindsigt i denne oplysning i sammenhængen ville kunne have skadevirkninger i forholdet til andre lande.

Statsministeriet fandt ikke grundlag for at meddele dig aktindsigt i videre omfang efter meroffentlighedsprincippet i offentlighedslovens § 14, stk. 1.

Statsministeriet har i sin udtalelse af 7. april 2025 til mig uddybet sin vurdering af, at der under henvisning til bestemmelsen i offentlighedslovens § 28, stk. 2, nr. 3, ikke skal foretages ekstrahering af en række af de oplysninger, der som udgangspunkt er ekstraheringspligtige efter offentlighedslovens § 28, stk. 1, nr. 1. Ministeriet har anført bl.a., at det ikke er en betingelse for at anvende offentlighedslovens § 28, stk. 2, nr. 3, at de offentliggjorte oplysninger er ”ordret identiske” med oplysningerne i de undtagne dokumenter. Statsministeriet har desuden i fortrolig form over for mig uddybet sin begrundelse for at undtage en ekstraheringspligtig oplysning under henvisning til offentlighedslovens § 32, stk. 2.

Bestemmelsen i offentlighedslovens § 23 har følgende ordlyd:

”§ 23. Retten til aktindsigt omfatter ikke interne dokumenter. Som interne dokumenter anses

1) dokumenter, der ikke er afgivet til udenforstående,
...”

Bl.a. følgende fremgår af betænkning nr. 1510/2009 om offentlighedsloven, s. 528 f. :

”2.2.6. Særligt om regenten

Regentens rolle i statsstyret rejser det særlige problem, om dokumenter, der udveksles mellem hoffet og centraladministrationen, er interne. Sker brevvekslingen som et led i statsstyret, f.eks. i forbindelse med kongelige resolutioner, betragtes den som intern brevveksling.

I FOB 1998, side 431, anså ombudsmanden det derfor for berettiget, at Udenrigsministeriet afslog aktindsigt i indstillingen til dronningen om udnævnelse og forflyttelse af tjenestemænd. Afslag på aktindsigt i korrespondancen mellem hoffet og Statsministeriet om dronningens nytårstale blev ligeledes anset for berettiget, fordi der var tale om interne dokumenter, jf. FOB 1997, side 293. Der kan også henvises til FOB 2006, side 468, der er omtalt nærmere under kapitel 17, pkt. 4.2.6.3.1, og som vedrørte udveksling af en række udkast til en tale mellem Statsministeriet og hoffet, som dronningen skulle holde på Færøerne som led i et officielt besøg, og hvor ombudsmanden ligeledes udtalte, at de nævnte udkast havde karakter af interne arbejdsdokumenter.

I de sager, hvor regenten deltager i statsstyret, er det således almindeligt antaget, at regenten og den pågældende forvaltningsmyndighed må betragtes som én og samme myndighed. Dette indebærer, at regenten og den pågældende forvaltningsmyndighed må anses for enheder inden for samme myndighed (...). ”

I Mohammad Ahsan, Offentlighedsloven med kommentarer, 3. udgave (2022), s. 506, er der desuden anført bl.a. følgende:

”Der er ikke i forarbejderne til offentlighedsloven taget nærmere stilling til, hvordan begrebet ’deltagelse i statsstyret’ skal forstås i offentlighedslovens forstand. Det må antages, at begrebet i relation til offentlighedsloven må forstås i overensstemmelse med den almindelige opfattelse i den statsretlige litteratur, jf. FOB 2018-13. Begrebet omfatter ikke kun regentens dispositioner i forbindelse med udfærdigelse af retsakter, hvor regenten deltager i statsstyret, men også i form af faktiske handlinger, f.eks. deltagelse i officielle besøg og afholdelse af den årlige nytårstale, jf. FOB 2020-12. ”

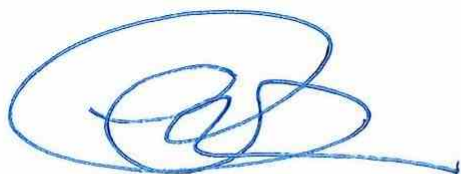
I lyset af det anførte ovenfor kan jeg ikke kritisere, at Statsministeriet har anset dokumenterne omfattet af din aktindsigtsanmodning for interne efter offentlighedslovens § 23, stk. 1, nr. 1, og dermed som udgangspunkt undtaget fra retten til aktindsigt.

Jeg er desuden i alt væsentligt enig i Statsministeriets anvendelse af offentlighedslovens § 28, stk. 1, om ekstrahering og kan ikke kritisere, at Statsministeriet har undtaget en ekstraheringspligtig oplysning fra aktindsigt efter offentlighedslovens § 32, stk. 2.

Endelig kan jeg ikke kritisere ministeriets vurdering af spørgsmålet om meroffentlighed.

Jeg foretager mig herefter ikke mere i sagen.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'C' followed by 'B' and 'L' intertwined, ending in a long horizontal stroke.

Christian Britten Lundblad

Kopi til:

Statsministeriet